

L'ESQUEJELLA

DE LA TORRATXA

BARCELONA, 31 DE MAIG DE 1912

NÚM. 1744 — ANY XXXIV

PERIÓDIC HUMORÍSTIC IL·L·STRAT

10 centims — Atrassats: 20

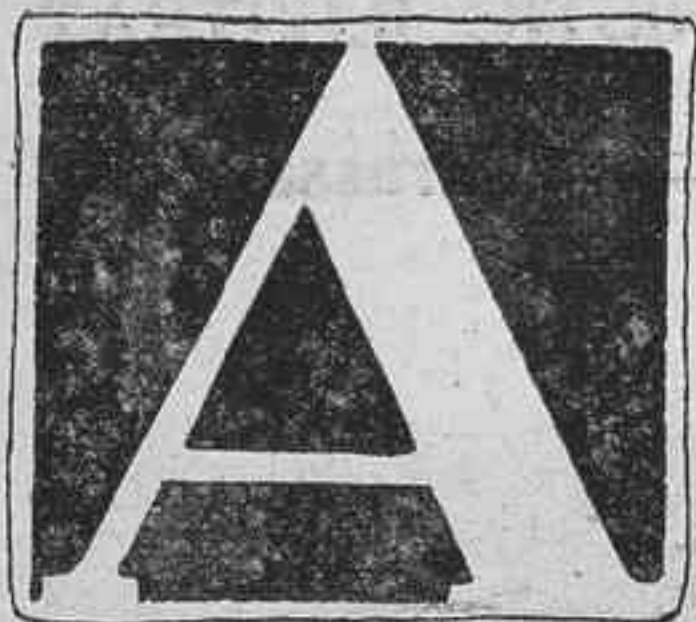
LA PREOCUPACIÓ DELS HIGIENISTES

—¡Me prohibeixen l'entrada, els tontos!...¡No'n fa poc, de temps, que sóc a dintre!

CRÒNICA

SENSE PENA NI GLORIA

Aixís acaba la seva temporada el Sindicat d'Autors del Teatre Català. Sense pena, perquè tan sols se mor de dolor dins les grans gestes; sense gloria, perquè tan sols hi ha auriola allí aont hi ha hagut sacrifici. Y la gesta del Sindicat d'Autors ha sigut migrada, y de sacrifici no n'hi ha hagut d'altre que'l del propi teatre català.

Al comensar les seves tasques el Sindicat, donàrem, en aquestes mateixes planes, un crit d'alerta, guiantnos un noble desitg d'evitar un daltabaix que podia reportar el perjudici del fracàs y del ridicol en el gloriosíssim teatre nostre. Havíem vist colocar en fals la primera pedra. Y com en aqueix món lo que no's comensa ab equitat acaba ab desgavell, teníem raó, més que sobrada, pera parlar com parlavem. Les nostres carinyoses exhortacions provocaren una tempestat de protestes. Però'ls fets ens han dit que no anavem pas gens errats. El Sindicat ha acabat la seva vida ab funcions d'agencia funeraria, extenent papeletes de defunció a les obres concebudes pels autors, y el teatre de pots y bançs d'*Eldorado* ha restat, tal com diguerem, un camp de solitud, rodejat de xiprers, interrompent tan sols el silenci solemniel el *aut* de les sibeques xucladores. L'oli que xuclaven apagava les llanties; s'extingia la flama y sols quedava el cremallot fumejant en el temple a les fosques. Els que tenien obligació de donar llum, donaven fum. Y el fum, que té la virtut de fer estossegar y de donar coissor als ulls (com qui pela cebes) y d'ennegrir totes les coses, no era per cert un estimul pera atraure al public y pera fer reviure en l'escena les palpitations de l'ànima social, els conflictes passionals de les ànimes solitaries, y pera fer esclatar la rialla sana dels esperits forts.

¡Quina joia pot despertar la rancunia! ¡Quina grandesa pot emergir de les miseries! L'obra més gran, dintre un ambient viciat, queda migrada. S'ofega l'inspiració, s'aixalen els aucells de la fantasia y cauen les ales del cor de l'artista més entusiasta.

¡Y còm no!—que diuen els *indianos*.—¡Quin entusiasme voleu que tingui un artista, pera produir, quan sab que la seva producció ha d'esser sindicada com els virones y les panes! ¡Y quin entusiasme voleu que senti el public, quan veu sindicades les seves manifestacions, que formen una part tan gran del teatre!

Morts els entusiasmes del public, privat de la seva lliure elecció, de la seva espontània voluntat de judici, que presta calor, vida, ànima a les obres; mancat l'artista, el creador, de tot estimul, sols podia restar del Sindicat d'Autors el seu caracter material, que no interessa a l'art ni a la vida pública y que sols té influencia dintre'l pressupost privat y do-

mestic de l'escriptor, que atén més an el seu guany que an el seu art y que treballa més per la paga que per l'obra.

Aixís, pera poguer donar apariencies de vida al Sindicat —que ja va neixer mort,—s'ha tingut que recórrer a la respiració artificial y a tots els recursos imaginables que recomanen les ciencies ocultes.

Quan va caure la primera pedregada sobre'l cap del Sindicat, y fou tot seguit; al veure que l'Ignasi Iglesias demanava una subvenció pera crear un Sindicat y que aqueix Sindicat, a l'entrar en funcions, no tenia altra cosa que una obra de l'Ignasi Iglesias, sense sapiguer la sanció que'l bon public donaria a *Les Flors de Cingle*; quan tothom se va enterar d'aquesta falta de delicadesa, veientse que's tenien que resistir per forza, tot y essent desfullades, les *flors* mentades, per imposició y perquè el Sindicat no tenia cap obra més—no obstant el temps que feia que ballava l'assumpte,—fent gran despreci de tots els autors catalans y sobre tot del public, de quin judici se'n feia mofa; quan se'ls va descobrir el joc, veientse que aquí no's tractava de fer art y patria, sinó de fer quarts ab l'excusa de la patria y de l'art; quan se va escórrer el vel, posant al descobert totes les miserietes, aleshores se va treure la caixa dels trons; sortí el Sant Cristo gros. Y donant garrotades de cego, va acabar de quedar malparada la trista imatge del pobre teatre català.

Dels propis mals en feien culpables an els agens. Y comensà la creuada y la trista peregrinació. Pera restar autoritat an els critics teatrals, de quina independència de judici se temia, se'ls insultà, calumnià y denigrà; se visitaren les persones d'influencia en certs diaris, pera suplicar el cambi d'algun critic teatral que podia jutjar les obres massa severament. Y's trucà de porta en porta, com qui demana almoïna, pera fer abono.

Resultant de tot això que'l teatre català ja no era l'arbre que creixia ple d'ufanor, arrelat entre roques, sostenint lluita forta y desafiant l'huracà de les tempestes ab tota gallardia; era una migrada flor d'estufa; ja no era el teatre independent y noble que commou o indigna a les multituds, braument, ab tota independència y grandesa; era un teatre que vivia per una gracia de caritat per amor de Déu.

Y's donà l'espectacle vergonyós y denigrant d'un *abono* que pagava per misericordia y que no anava al teatre per enuig. Y d'una prempsa que jutjava, per misericordia, ab benevolencia, obres que en altres circumstancies no haurien resistit la més suau de les critiques; arribant a no ferse ús de les entrades que's donaven gratuïtes entre la classe obrera.

En aqueix trist extrem va arribar el Sindicat d'Autors Catalans, passant la seva migrada vida vergonyosament, pera esperar una mort sense pena ni gloria.

* * *

Fent el balans d'aquesta temporada de teatre català, sols trobarem una llarga llista d'èxits (tot ho són, escoltant a la gent del Sindicat). Però no trobarem ni un moment de vibració tan sols en l'ànima del public, si contemplem la realitat de les coses.

Cada any, al finir la temporada, quedava per lo menys el

nom d'una obra, que dintre del seu gènere havia commogut a les multituds. Un any fou *La Mare*, l'altre *La reina jove*. Sempre quedava una ressa del teatre català, quedava un moment, se posava una nova fita en un camí ple de llum. En el Sindicat, obres com *La Verge del Mar*, d'en Rusiñol, y alguna que altra d'algun jove autor, han quedat ofegades per l'ambient malsà que destruí la comunió entre l'obra y el públic.

Res n'ha quedat de tot això, aquest any; sols la fumera del cremallot de les llanties. Totes les obres se posaren en un nivell y com que les aigües tendeixen sempre an el nivell més baix, les que tenien més grandesa, queien y's confonien ab les més planeres. Y tot junt formava com un llac d'aigües mortes.

Si el Sindicat del Teatre Català hagués comensat com un teatre y no com un sindicat; si s'hagués tingut cura d'una acció generosa; si s'hagués fiat més en l'obra que en la paga; si en acte de glorificació s'haguessin obert les seves portes, inaugurant, per tres sols dies, les visions de la *Nausica*, de Maragall, com homenatge al geni de la rassa, en lloc d'intercalarles en el torn setmanal, pera ferles servir de reclam al desacreditat cartell; si s'hagués tingut fè y respecte a la tradició artística de la nostra terra, l'obra s'hauria enlairat, com tots els bons catalans voliem. Y, encara que'l public no hagués respost, no hauria sigut per menyspreu y despreci, com ara ha passat. La solitud li hauria prestat una major grandesa.

L'hèroe pot morir sol, però del seu gest sempre en resta la magnificència.

Lo trist es morir sense pena ni gloria, havent viscut per misericòrdia, tenint que esser enterrat ab indiferència.

¡Que no hi tornin mai més!

La befa seria massa grossa.

ROMÀ JORI

¡Es el genit, lo que'ns perd!

Mils de vegades ens hem dolgut de que tingui l'Ignasi Iglesias un genit del botavant, de que no obri la boca sense que per endavant els ulls li regalimin y de que, vingui o no a tò, agafi les coses per la tremenda.

Hem perdut y tot el compte dels cops que l'hem reptat per lo mateix. La seva suposta tendresa, la seva oratoria enternidora, pot mitg resultar a Sant Andreu. Al venir a con-viure ab nosaltres, havia d'esdevenir, per força, aquesta condició seva, una nota altament còmica.

L'Iglesias en té sempre una pera dir. Una de tràgica, d'esfereidora, que l'autor de *Flors de Cingle* deixa anar ab vèu de tró y posat de segon galan... perquè'ls qui l'escolten riguin més y apreciïn millor les altes qualitats que com a home public el distingeixen.

Dilluns a la nit va deixarne anar una d'aquestes.

En ocasió d'haver donat un espectador del Sindicat un crit formidable de *¡visca l'art català!*, va respondre l'Iglesias:

—¡Que mori!

ab la mateixa entonació ab que sol dirigirse als humils, o ab que deia: *Que quedi sobre la taula*, quan formava part de l'Ajuntament.

Y es que l'Iglesias es aixís, y no canviarà encara que'l matin.

Pocs, per desgracia, han sigut els espectadors del Sindicat, y l'Iglesias encara els contradeix... ¡Bonica manera de sumar simpaties y preparar la temporada de l'any que ve!

Perquè un ciutadà ben intencionat cridi *¡visca l'art català!*, no val la pena d'enfadarse. Pitjor seria que llegís *El Progreso* y votés ab els enemics de la terra.

Si per tan poca cosa's disgusta l'Iglesias, calculin lo que li passaria d'haver sentit lo que nosaltres.

Quan dilluns a la nit no quedava ja ningú a «Eldorado», varen sortir l'Iglesias y en Pòus Pagès per l'escenari.

Y al veure'ls, digué un espectador dels ressagats, a un seu company:

—¡Al final, per la porta d'escape!

BLET

Ab arreglo a la llei...

Mentres el tren corria, els dos veïns de departament en-raonaven. Y jo, mitg per tafaneria, mitg per no saber en què ocupar-me, escoltava dissimuladament la conversa.

—¿Per què vares ferlo aquet cambi?—deia el més jove dels dos viatgers.

—Oh!—responia l'altre, caragolantse ab negligència la punta del bigoti, quasi blanc:—Es tot'una historia...

—Tu, llavors, d'amagat, exercies la medicina...

—No; ja pots dirho clar: feia de curandero.

—Això mateix. ¿No t'anava bé?

—Magníficament!... Coneixia les propietats de varies herbes; posseïa alguns remeis, contrastats per una llarga experiència... y sempre m'havien donat bon resultat.

—De modo que curaves de veres...

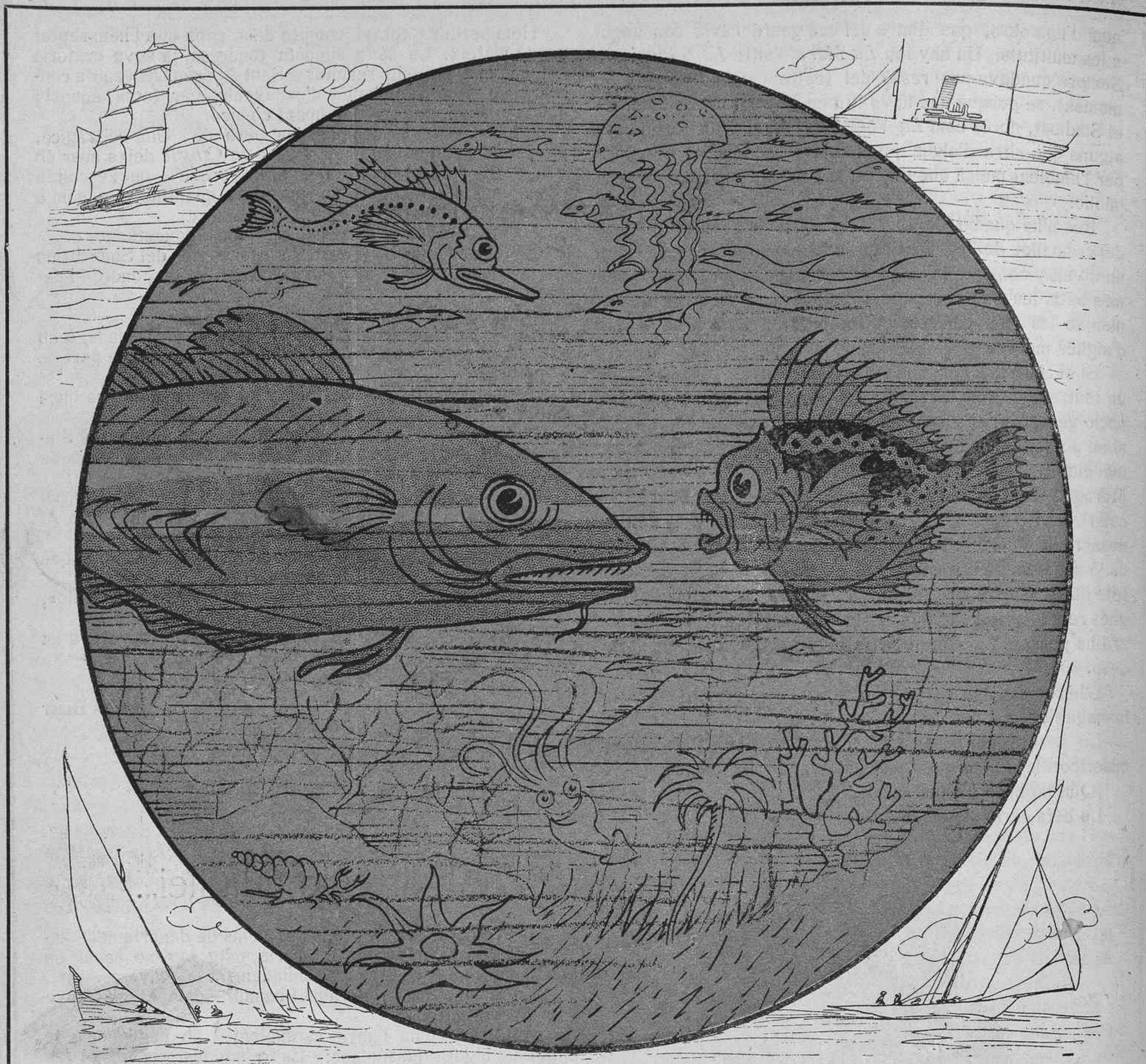
—Vaia!... Com que anava de bona fè, o m'abstenia de donar el remei, o, si el donava, estava segur d'encertarlo.

—Y... ¿no vas fer mai cap... disbarat?

—Mai!... Malalt posat en mans meves, malalt curat. Ni una sola vegada vaig haver de rectificar el meu diagnostic. Per això tenia tanta anomenada. Y per això la justícia va venirme a veure.

—¡Ah!

—Sí. Delatat per algun envejós, un dia vareig ser portat davant del tribunal, y allí va eclipsarse la meva estrella. La justícia no va voler entendre's de raons.—«Vostè exerceix ilegalment la Medicina».—«Però no faig cap mal a ningú. Al contrari, curo».—«No'ns hi fiquem, nosaltres, ab això».

EN AIGÜES DE TERRANOVA

—Amic Bacallà, estas desconegut!...
 —Noi, no sé si ho sabs que engreixa molt la carn de milionari.

Vostè es un curandero».—«Soc un benefactor».—«Deixis d'histories»... Y ab arreglo a la llei...

—Varen privarte de curar?...

—Y'm varen tenir tancat a la presó una pila de mesos.

—Aquesta es més negra!...

—Y, no obstant, aquesta va ser també la meva salvació. En la soletat de la celda vareig meditar sobre l'extranya organització de la màquina social y, tan bon punt, extingida la condemna, vareig veure'm al carrer, aprofitant la llissó que'ls fets acabaven de donarme, vareig correr a l'Universitat...

—A fer què?

—A matricularme en el primer any de Medicina.

—Ah!... Vares estudiar seriament la carrera...

—¿Seriament?... Cà! Vaig estudiar de la manera que ho

fan els joves practics que volen sortir del pas en poc temps. Jo no aspirava a altra cosa que a adquirir, fos com fos, el títol de llicenciat en Medicina, pera poder, ab arreglo a la llei, receptar... y cobrar les visites sense entrebancs.

—Y vas conseguirho...

—Y ben depressa. Assignatura sobre assignatura, els cursos passaven com una exhalació, y un dia, aprobat, revalidat y definitivament despatxat, rebia, firmat pel ministre, el títol de metge... y ab ell la patent oficial pera disposar ab tota impunitat de la vida dels malalts que'm caiguessin a les grapes...

—Y s'ha acabat el curandero.

—Sí. Y ha comensat el metge. Es a dir, ha desaparegut l'«impostor» que ab arreglo a la llei no podia curar, encara que curés, y ha sorgit l'«home de ciencia» que, encara que

mati, mata ab arreglo a aqueixa mateixa llei que persegueix y empresona als impostors que curen.

—Però tu no deus matar, eh?...

—No ho sé... No m'hi ficso... Desde que varen ficarme a la presó perquè curava, la meva afició a curar s'ha debilitat d'un modo molt sensible. Y com que ara tot ho faig ab arreglo a la llei...—

El senyor del bigoti blanc va treure's la petaca, allargà un cigarro al seu amic, y ni l'un ni l'altre varen tornar a reanudar la curiosa conversa.

Y el tren seguia corrent, corrent...

A. MARCH

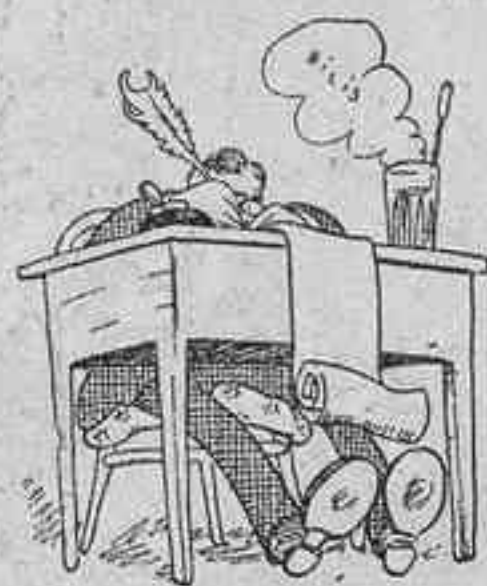
Al camp

A la meva aimada.

¿No sents com aletegen les ovelles?
¿No sents el verd trepitg del rossinyol?
¿No sents també les mosques ja novelles
cantant les caramelles
damunt d'un blanc llençol?

¿No ho sents? ¡Ah, no respons!... El teu mutisme
demostra bé que tu no m'has entès
y es que encara no comprens el *modernisme*,
ni sents el *futurisme*,
ni ets *cubista* ni ets res.

V. SOLÉ TOR

El secretari nigromantic

En l'ilustre cofradia dels secretaris municipals hi ha molt que estudiar. L'empleo dona poc per sí sol, tractantse de districtes rurals, y el secretari té que fer trentamil oficis y inventar trentamil trampes pera mantenirse y estalviar diners pera la vellesa. Generalment es bon jugador de manilla, però el vicari y el metge en saben tant com ell y devegades li guanyen els diners. Per això al secretari li cal esser un poc agricultor, un poc lacai dels cacics, un poc embusterejador de les lleis y un poc o molt, més aviat molt, explotador de l'ignorancia pagesa. N'hi han que senyen les erisipèlides, diuen oracions pel mal de ventre y venen pegats per l'histeric. Altres fan de memorialista, lo que no es pas tan criticable com fallar els judicis de faltes en contra'ls que tenen per perdre y carregar els arbitris extraordinaris als que no poden pagar, però que són bons pagadors.

De totes les coses que inventen els secretaris pera equilibrar l'hisenda llur, cap de tan curiosa ni tan instructiva com la que usava el d'una vileta cap de partit judicial. Si l'haguessiu conegut haurieu dit que era l'home més totxo de la terra. Pareixia que caminava adormit. Els seus ulls, petits y esbiaixats, deixaven entreveure una mirada vaga, que passava per la juntura de les parpelles, arrugades per una mena

de despunt. Tal com vos el descriu, era un terrible nigromantic; però ho era no més en temps de quintes. En l'època d'entrar els mossos en caixa ell rondava pels afòres de la vila. Els pares dels nois que's tenien de sortejar o treballaven pels camps o passaven pels camins. Era igual; de totes maneres el secretari tenia una bona ocasió per parlar a soles

EL FESTIVAL DEL TIBIDABO

—¿Y per què van a ferla tan amunt, aquesta festa?
—Perquè desseguida's vegi que'l pensament dels organitzadors es *elevat*.

AL MOLL

—¿Què pesqueu, aquí? ¿barats?... ¿Vos surten gaire cars aquets peixos?
—Baratets, home, baratets.

ab ells, a plè camp, que es el lloc ont el secret de les converses està més assegurat.

L'enraonament comensava per una futesa. La mala anyada, el temps o la saó, eren els inicis d'un plany sentimentallíssim que entonava el secretari.

—Y pera acabarho d'adobar, el noi a la quinta, ¿cert?

—Sí, senyor.

—¡Tant servei que us feia!

—Què hi vol fer.

—Sí; què s'hi ha de fer...—

El secretari allargava un cigarro a l'altre, perque ja sabia que l'altre no fumava. La generositat, per això, donava més confiança al pagès. Als pocs moments el pagès confiava al secretari que estava disposat a fer qualsevol sacrifici pera lliurar a l'hereu.

El secretari feia un gest de desesperació, mes acabava confessant que sols hi havia un medi. L'esmerçava no més que ab els amics més amics; ab els verament necessitats. Els pactes no podien esser millors. Si al noi li tocava un número alt, el pagès li donaria cinquanta duros; si n'hi tocava un de baix, cap diner. L'honradesa del secretari no podia esser més manifesta. Y el secretari repetia aquell oferiment a tots els pares de tots els xicots que aquell any figuraven en les llistes.

* * *

Era qüestió d'una petita cerimònia. El dia convingut, el secretari anava a casa del pagès. Se baraven en una cambra, encenien un ciri, cloïen els porticons y, ajonollat el pare, y el fill donant voltes arreu de les parets, el nigromantic se posava a llegir en un gros llibre. Pera que l'acte tingués resultats satisfactoris, calia una espantosa atenció. Un burgit forà, una corrent d'aire, un estornut intempestiu, podien desviar el pensament de l'operador y tirarho tot a rodar. Y l'operador no podia distreure's, y, pera no distreure's, s'apretava el cap entre les mans, y carriquejava de dents, y's contraïa, es contraïa, fins inspirar compassió.

* * *

Naturalment que'l dia del sorteig la sort feia el seu fet. L'habilitat del secretari consistia precisament en no destorbar la sort. Alguns tenien que escapar-se'n, y aqueixos paga-

ven y no deien una paraula a ningú del pacte ab el bruixot, y, si per cas ho deien, ho deien l'any vinent a un altre pare, y això era una propaganda segura y silenciosa.

Als desgraciats els anava a trobar, el destre secretari, un per un.

—Jo no soc pas infalible. Un instant de dubte per part vostra o del vostre fill, un no-res per part meva, haurà destruït l'eficacia de l'encís. La culpa tant la podeu tenir vosaltres com jo mateix. Mes, ja ho sabeu: soc un home considerat, no us demano pas un centim.—

Y uns y altres li restaven agraits.

P. BERTRANA

NOTA.—Entre les moltes cartes d'esperantistes que hem rebut y que conservem pera quan hi hagi humor pera llegirles, n'hi ha una que ha sigut remesa, oberta ja, pel bon amic senyor López. Es d'un que's firma *Un Sindicalista*. Aquest home, que escriu desde la taula d'un cafè, diu coses raonables y demostra esser un esperantista practic y sensat, mereixedor del nostre respecte. Sisabessim la seva adreça tindriem el gust de contestarli particularment y li demostrariem que no ha entès prou bé el nostre primer article. De totes maneres, fem constar aquí que'ls esperantistes com ell són dignes de totes les nostres consideracions. Està molt lluny del ridícol.

TEATRE GUIGNOL BARCELONÍ

Obra de gran exit: «Sang y fetge» o «Una sessió municipal».

¡Llum, y res més que llum!

Ens comunica un telegrama que un formidable incendi ha destruït un cinematograf a Villarreal. En la catàstrofe—que de catàstrofe té d'esser qualificat el sinistre—hi ha hagut més de VUITANTA morts. Afegeix el telegrama que'l número de ferits es encara major, y que no pocs d'aquets se troben en estat desesperat o agonitzant.

Vol dir, això, que segueix la ratxa, y que no sigué el *Salón del Noviciado*, de Madrid, el darrer dels cinematografs abrutsats per les flames. A Madrid, sortosament, va poguerse salvar

el public. A Villarreal, com succeirà a Barcelona el dia menos pensat, han pagat els espectadors ab la vida uns moments d'esbarjo y inofensiu divertiment.

De les desgracies pretèrites, d'aquestes de Villarreal y de quantes per aquet cantó ens puguin arribar, en té la culpa la falta de claror en les sales de cinematograf. Una petita alarma, un crit infundat, són prous pera que, com va ocrorrer dies passats en el *Teatro del Triunfo*, el public, que's troba desorientat, que no sab lo que passa, corri adalerat d'un cantó a l'altre, mancat de la serenitat y la confiansa que la llum comunica.

Qui tingui memoria recordarà perfectament lo succeit en el *Teatro Soriano*, a l'esclatar en aquet un explosiu en ocasió de trobarse el local plè de gom a gom. Al sentirse el terratremol produit per la detonació, les cares dels espectadors varen buscar-se les unes a les altres, com pera infundirse mutuament l'ajuda y la tranquil·litat indispensables pera sortir en bé del perill. La gent no va abandonar els seus llocs. L'instint de conservació va dominar en els més prudents, que lograren imposarse als demás ab poc esforços. Bastaren uns minuts pera restablir la calma. Hi hagué els naturals desmais, els espants corresponents, y prou. Desgracies ocasionades per les empentes y els atropells de la multitud al buscar les portes de sortida, cap. Exactament lo mateix que passà al *Liceo*, aont no hi hagué més víctimes que les produides per la bomba...

¿Vol dirnos el llegidor què succeiria si el fet se repetís un

dia en una sala de cinematograf, fosca com gola de llop? ¿Hi hà algú capas d'endevinar exactament les doloroses conseqüencies que la ciutat experimentaria el dia en que a un malvat se li acudís colocar un explosiu en el més ample, més còmodo y ben projectat dels nostres cinematografs? No parlem del cas horrorós en que la vèu de «¡foc!» deixés sentirse. El record de les escenes desenrotllades en el *Teatro del Triunfo* es massa fresc, pera que, pensanthi, deixem d'esborronarnos.

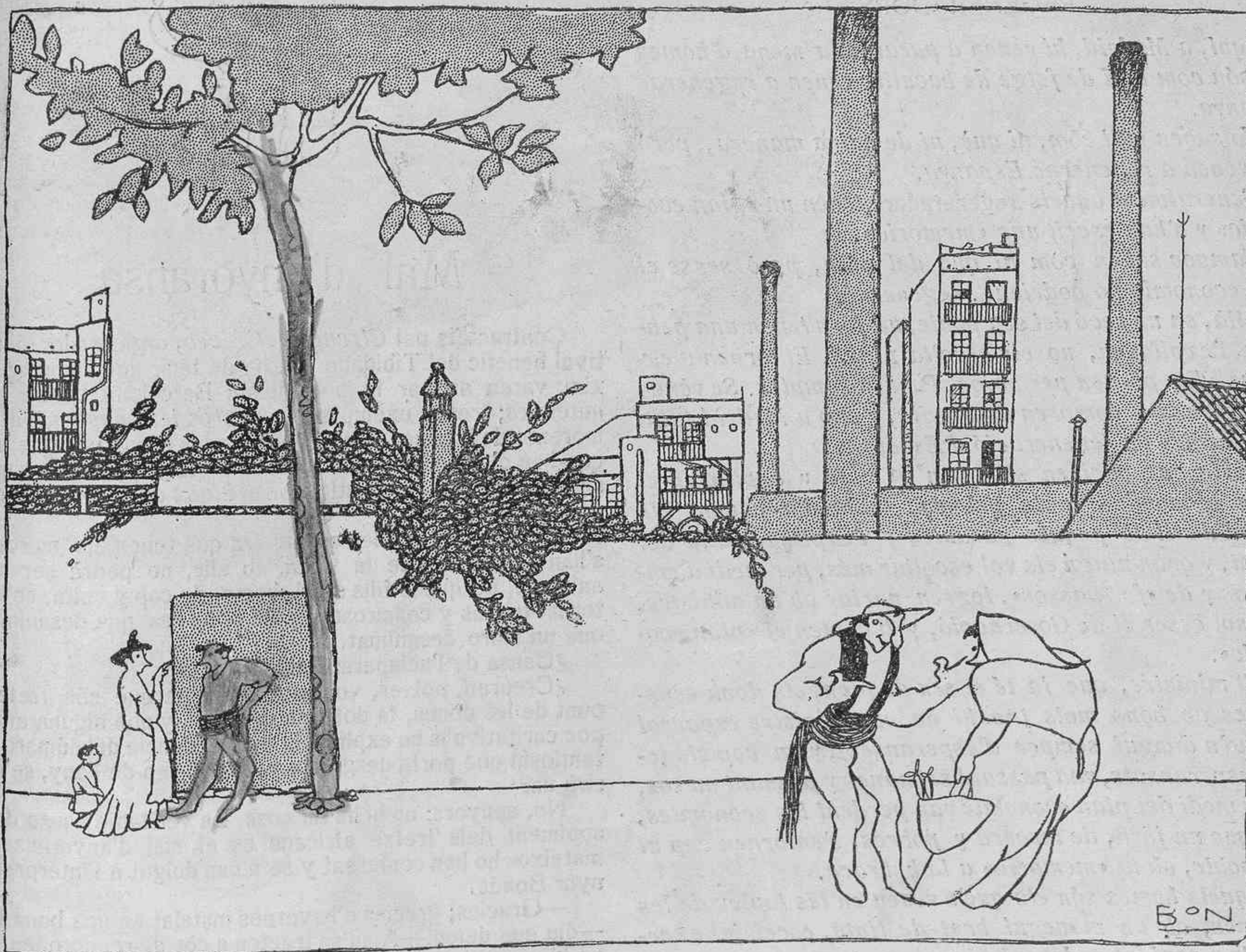
L'ombra del *Basar de la Caritat*, plana, de molt temps ensà, per damunt la testa dels barcelonins... ¡Tant-de-bò trigui forsa en deixarse caure!...

Doncs aquesta possibilitat d'un perill, que tots estem en el cas d'evitar, s'esvairia com per encant ab disposar, no més, que les sessions de cinematograf se donessin, en lo successiu, ab la sala iluminada. Sobre no perdrehi res l'espectacle, sobre no disminuir el merit de les vistes, hi guanyarien la seguretat personal... y la decencia pública, a l'hora.

Ho diguerem fa unes setmanes, y, obligats per les circumstancies, ho repetim avui: «¡Llum, llum y res més que llum!».

Per molt que un pensi y s'encaparrí no arriba a comprendre per quins set sòus ni a sant de què han de tolerar les autoritats, un dia y altre, aquets enormes agombolaments en locals tancats, la majoria d'ells insuficients, aprofitats, quan no construïts a corre-cuita, y a les fosques per afegidura.

Voldriem nosaltres que, de sobrar al senyor Portela una es-

EN DEFENSA PROPIA

—Van venir els de l'Higiene, dient que havíem de desinfectar tot això.
—¿Y els ho vareu deixar fer?
—¡No!... Els vaig respondre que anessin a desinfectar la Casa Gran, que es allí ont hi ha els microbis més grossos.

tona, de permètreri els seus quefers una petita pausa, se dignés primer que tot passar la vista per aquestes ratlles y calcular després els danys irreparables, les hores d'angoixa y penediment, que en terme més o menys llarg y de seguir les coses com van, a tots ens esperen.

Sotmetem, de moment, la justícia del nostre prec a la consideració del public sensat, y a la d'aquelles persones que acostumen a portar la mainada als cines, sobre tot.

En pocs anys hem tingut a Barcelona un *Olimpia* y un *Teatro del Triunfo*... Per correlació ens venen a la punta de la ploma els noms del *Basar de la Caritat*, del *Salón del Noviciado* y el de *Villarreal*...

Pensi el senyor Portela que *prevenir val més que curar*, y que'ns fora a nosaltres extremadament dolorós haverlo de culpar un dia de no haver escoltat el nostre prec.

QUET

REGENERADORS

Aquí, a Madrid, hi venen a parar una mena d'homes que són com l'oli de fetge de bacallà: venen a regenerar Espanya.

No saben mai com, ni què, ni de quina manera, però ells venen a regenerar Espanya.

Generalment aquets regeneradors tenen un «plan economic» y n'han escrit una «memoria».

Tampoc saben com ni què del plan, però sense el plan economic no podrien... regenerar.

Allà, en un recó del seu poble, un jorn tenen una pensada, l'expliquen, no els escolta ningú. El tornen a explicar. Els prenen per bojós. Passen comptes. Se vénen una finca. Se compren una levita, y cap a Madrid falta gent: centre de regeneració d'Espanya.

Aixís que arriben se'n van al cafè y expliquen el «plan economic» en la primera taula ont cauen; els treuen d'allí ab poques paraules y l'expliquen a la del costat, y quan ningú els vol escoltar més, per medi d'empenyos y de «fer passos», logren parlar ab un ministre, que sol esser el de Governació, y li conten el «plan economic».

El ministre, que ja té el seu de plan, els dona esperances ab bons mots (no hi ha cap ministre espanyol que no'n dongui sempre d'esperances), y un cop els tenen esperansats, van passant setmanes y passant mesos, y per medi del plan economic van perdent les economies, fins que un jorn, de tercera y pobres, s'entornen cap al seu poble, ab la «memoria» a la butxaca.

Aquets homes són els que's veuen en les taules de les oficines, ab un maneguí brut de tinta, escrivint expedients y copiant ordes y instancies, ab una tristor metòdica. Són els pobres fracassats de la «Regeneració d'Espanya».

Aquets jorns n'hem conegut un, que'l seu plan no'n podia esser més d'economic.

Que aquí a Espanya no cobrés ningú, que no s'haguessin pagat tots els deutes.

Que no's comprés res que fos extranger.

Que's fes cultura, y que's fes de franc.

Que se suprimís la contribució.

Y que s'aumentés la població pera conrear les terres ermes que no fossin de regadiu.

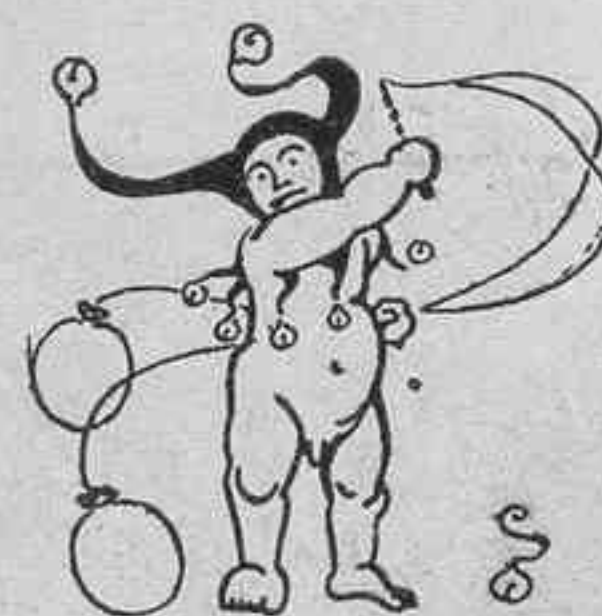
Aquet es el plan economic.

¿Que com el resoldria aquet plan?

Per aià havia escrit la «memoria», aont ho té tot detallat, y com que aquesta «memoria» té més de siscentes planes, per no haverles de llegir tothom li dona la raó, y ell se la creu, y's va tornant pobre, y un d'aquets jorns, quan ho sigui del tot, s'entornarà al seu poble a posarse aquell maneguí d'orde y de resignació y a patir «miseria econòmica», tot pensant que, si l'haguessin cregut, hauria regenerat Espanya.

XARAU

Madrid, Maig de 1912.

Mal d'anyoransa

Contractats pel *Círculo del Liceo*, organisador del festiu benèfic del Tibidabo que ha de tenir lloc diumenge proxí, varen arribar fa pocs dies a Barcelona tretze moros autèntics; tretze exemplars de moros ferrenys y sapats, ab morenor de bronze, prototipus de rassa rifenya; tretze moros que han d'amenisar l'aristocràtica festa y que, encara que no siguin gaire blancs, constituiran el blanc de les mirades de les nostres damiseles.

Però, lo que són les coses, ara que tenen els moros; ara s'han adonat de que la festa, ab ells, no podrà ser massa animada, perquè'ls fills de Mahoma, de cop y volta, se'ls han tornat tristos y concirosos, y no hi ha res que desanimi més que un moro desanimat.

¿Causa de l'aclaparament?...

¿Creuran, potser, vostès, que es perquè són tretze, el punt de les dones, la dotzena de frare, y que alguna animeta poc caritativa'ls ha explicat la transcendència del número, contantlosi que porta desgracia y que, al cap de l'any, se'n morirà un?

No, senyors; no hi ha tal cosa. La veritable causa del ensoyament dels tretze africans es el mal d'anyoransa. Ells mateixos ho han confessat y se n'han dolgut a l'interpret, senyor Boada.

—Gracies; gracias d'havernos instalat en una bona fonda —diu que deien.—Aquí'ns tracten a còs de rei europeu, però no hi estem bé. Nosaltres estem fets a les nostres costums, a la nostra civilització, als nostres menjars y a les nostres begudes... y aquí'ns mataria la dispepsia y el mareig. Nosaltres estem acostumats als nostres resos, a les nostres pràc-

AL AERODROM

—Noi, quina aixecada més bonica, aquell!...
—Ja hi està fet, dòna. Es aquell que, abans de ser aviador, havia quebrat tantes vegades.

tiques higièniques, al nostre cus-cus, al nostre minaret y a la nostra alcazaba, y aquí'ns sobren els criats ab levita y els mossos ab petxera blanca.

Diguinme si això no es anyorament; si d'això no se'n pot dir *morriña*, el mal de la *patria chica*. ¡Un veritable conflicte!

Els organitzadors del festival Tibidabo ho han entès aixís y s'han apressurat a demanar un local apropiat pera que'ls *jama-lajais* puguin viure sols, lluny del bullici ciutadà, y fer-se la vida apropiada als seus gustos y usos y costums.

A tal objecte, s'ha dit que l'Ajuntament els cediria la Vaqueria Suïssa... del Park...

¡Errada!... ¿A quin cap mitjanament equilibrat se li acudeix que'ls moros poden estar bé en una vaqueria suïssa? ¿Què té que veure Suïssa ab Africa?

Perdonin la franquesa, però'ls organitzadors no han estat a l'altura de les circumstancies. Precisament ells disposaven de local apropiat pera hostatjar als moros. No podien tenirlo més a mà. ¿No són amos del teatre del Liceo?... Doncs, tractantse d'africans, allí, a l'escenari del Liceo era el lloc indicat. Ara que no hi ha funció... el decorat de l'últim acte de *L'Africana*, el manzanillo, quatre figueres de moro, dos criats al seu servei, que podien ser dos comparses ab taparrabos y plomes al cap, y ja està.

Els hauria sortit més baratet y els moros no patirien el mal d'anyoransa, perquè l'il·lusió de l'ambient fora més completa.

No siguin tontos. Si encara hi són a temps, no deixin d'aprofitar l'idea...

PEPIS

Un cas d'humanitat

Don Bonifacio García y Ladrón de Guevara aspirava al premi *Nobel*. Deia que ningú ab tants merits com ell pera obtenirlo, y amenassava ab una conflagració internacional, ab una guerra europea, en el cas de que fos el seu prec desatès.

Ab un feix de bastons sota'l bras—*caña y laurel* com ell deia,—passava a diari per la nostra redacció, y, exclamant-se ab nosaltres, ens contava els seus somnis y els seus deliris de grandesa, les seves fantasies y les seves incoerencies, encaminades a demostrar que era ell l'amo y senyor de l'Univers, el Rei de mars y terres, que tenia en poder seu la Ciència, l'Honor, que *la veritat es conseqüència de la raó*, y que reis y prínceps, consuls y emperadors, li havien usurpat el lloc.

Pera provar millor la certesa de les seves afirmacions, entregava *Don Bonifacio* un manifest, redactat per ell. Se parla, en el document, d'Administració, de Dret, de Política, de Sociologia, de Tàctica militar, de Física, de Geografia... de lo diví y lo humà, ab un llenguatge y una sintaxis verament suggestiva y pintoresca.

S'ha dit si en altre temps havia explicat *Don Bonifacio* una càtedra. Podria esser, però no'ns importa. Lo essencial es que, en mitg de les seves divagacions y de la seva desgracia, sentiem un pietós respecte pera aquet vellet popular y venerable, que, además de pensador (?), es poeta (?), y que modestament, el feix de bastons sota'l bras, corria les

HOSTES DE MORERIA

L'Ali-Xarau:—Ja esteu avisats. Es inutil que festegeu a cap dòna, perquè no'n treureu res. Totes estan pera mi, a Barcelona.

aceres dels cafès, mostrant al public la seva mercaderia mentres explicava el seu dret a regnar.

Darrerament, y ab motiu de l'otorgació del premi *Nobel*, decidí *Don Bonifacio* escriure als embaixadors de tots els Estats del món. Volia celebrar ab ells una conferencia, en la qual se pendria l'acord d'obligar al govern de Suecia a donar satisfacció a l'opinió universal que, segons *Don Bonifacio*, exigia que fos ell y no en Galdós l'honorat ab tan alta distinció. Altrament, ja's cuidarien les esquadres de tornar pels furs de la justícia y fer valdre el seu dret.

Don Bonifacio assegurava estar d'acord ab el general Weyler.

—No tardaré—deia—a possessionarme de la Capitania general. Els que encara dubten del meu poder y de la meua suficiencia veuran, aleshores, de lo que soc capas...—

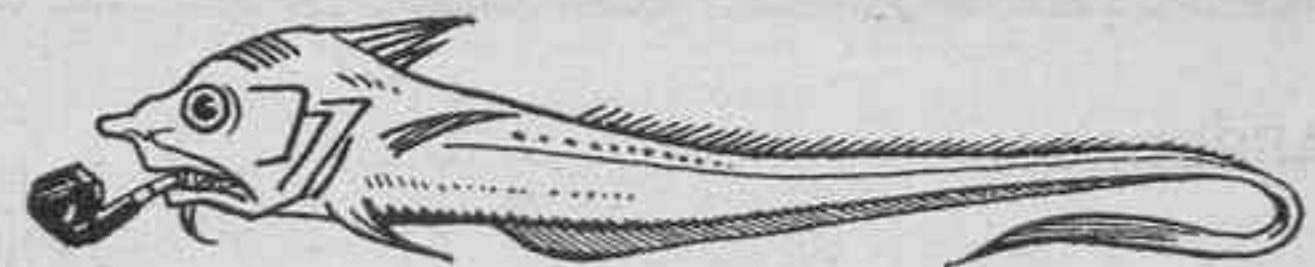
Y aixís, ab la seva mania guerrero-científica, ab les seves quimeres y ab les seves lucubracions extranyes, anava *Don Bonifacio* vivint penosament, passejant els seus paracs, la seva vellesa respectable y la seva bogeria pels carrers de Barcelona.

Ara's troba, el pobre, a la presó. Segons tenim entès, va enviar an en Weyler una *ordre comminatoria*, constitutiva de delictes. La llei, implacable, ha reclòs a *Don Bonifacio* en una celda de la *Modelo*, desde la qual es probable que dirigeixi a l'*opinió universal* un nou altissonant manifest, encaminat a demostrar la bondat dels seus principis y l'injustícia de que es objecte.

Uneixo, desde ara, la meua vèu a les demés que, pera demanar la llibertat de *Don Bonifacio*, puguin alsarse.

Altres, ab menos talent y ab menos estudis que ell, han arribat a diputats per Barcelona.

JOSEP ARTÍS

PRINCIPAL.—S'han acabat, per fi, entre pluges, y pedregades, y trons, y llamps, les discutides conferencies de l'Adrià Gual. La darrera, que versava sobre *El Renaixement y La supremacia del teatre comic espanyol*, va esser bon xic més concorreguda que les anteriors. El director del «Teatre Intim» va intentar demostrarnos, en un llarg y pintoresc parlament, la preponderancia de les ingenioses gales en el Renaixement y la victoria dels nostres comediografs en aquella època. Estudià somerament, però ab molta discreció, les grans figures Lope, Shakespeare y Molière, desentranantne conseqüencies en la vida literaria y artística pera les respectives patries dels tres genis. Una visió del cèlebre «Corral de la Pacheca», ont s'hi donà la representació d'un acte, el ters, de *Los melindres de Belisa*, d'en Lope de Vega, constituí la segona part de la vetllada. Y, finalment, un estudi sobre la personalitat de Molière, acompanyat d'un acte d'*El malalt imaginari*, foren la digna virolla del cicle historic teatral que pomposament s'ha donat en titular, el seu autor, «El geni de la comedia».

El public, no del tot convençut ni entusiasmat, doncs no està

ENTRADA D'ESTIU

—Y doncs ¿que tornem a fer de revolucionari?
—¡Cah, home! Si no es petroli, això; si es aigua fresca...

encara prou educat pera aqueixa mena de filigranes esperituals, escoltà respectuós al conferenciant, aplaudintlo, lo mateix que als interprets dels quadros escenics representats.

Cal encoratjar an en Gual per la tentativa; y... ¡endavant les atxes!

CATALUNYA (*Eldorado*).—La companyia del Sindicat d'Autors Catalans s'ha despedit fent el degut homenatge als tres consagrats: Guimerà, Rusiñol, Iglesias. *Terra baixa*, *La Mare y Foc nou*, obres celebrades del modern repertori, s'han fet aplaudir novament y en aquets aplausos s'hi ha vist clar que'l Teatre Català no pot ni deu morir.

—La darrera estrena va esser una comedieta en un acte, d'en Manel Folch, *Dissabte de Gloria*. Es un quadret de costums, sense molta novetat, però ben escrit y ab *moraleja* de les que deixen satisfet.

L'interpretació, cuidada, distingintshi notablement les senyores Baró y Plà y els senyors Bergés y Capdevila.

Y fins a una altra, que crec que'ns hem de tornar a veure al *Paralelo*.

NOVEDADES.—El pas de la Lyda Borelli per Barcelona, haurà sigut un seguit d'èxits; a cada nova obra's descobreix un nou matís del seu talent. Poques vegades una artista, en els comensos de la seva carrera, haurà sigut tan unànimement elogiada en l'interpretació de tota mena d'obres, com ho ha sigut la Borelli.

Desde les graciosíssimes y relliscoses escenes de *Nouveau jeu*, fins a les de més intensitat tràgica de *Salomé*, l'eximia actriu té totes les games; se mostra perfectament ingènua en *Papa*, apassionada en *La donna nuda*, gran tràgica en *La signora de la camellia*, en fi, es, com diem, completíssima, afegintshi una distinció y una elegancia meravelloses. A més, porta de companyia un conjunt bastant armonic y dos actors que sobresurten: els senyors Piperno y Gandussio. El primer, actor de caracter, ha tingut acerts, com el de príncep, de *La donna nuda*, que'l colloquen a l'altura dels mestres de l'escena, y el senyor Gandussio, actor comic de bona escola, fa gracia sense tenir necessitat de recórrer a amaneraments y trucs de dubtós gust. El paper que fa en *L'Asino di Buridano* es d'una gracia extraordinaria.

Ahir tingué lloc el benefici de la Borelli, ab *La marcia nuziale*, y avui el comiat de la companyia. De tot cor els diem a *ri-vederci*.

Demà, gran aconteixement. Inauguració de la temporada d'estiu, ab *Malvaloca*, dels germans Quintero, per la companyia Guerrero-Mendoza.

ESQUELLOTS

Aquí ens queixem de que hi ha massa festes...

A Fransa troben que'n tenen poques.

Un diputat ha presentat a la Cambra una proposició demanant que's considerin festius tots els dissabtes y dilluns que precedeixin o segueixin als dies de Cap d'any, 14 de Juliol, Assumpció, Tots-Sants y Nadal.

Demana, además, que siguin declarats de festa dos dies famosos a Fransa, y sobretot a París: el dimars de Carnestoltes y la *Mi-Carême*.

¡Com el saborejaren, aquest *esquellot*, els pobres empleiats de la nostra Casa Gran, ells que no més fan festa els diumenges, els dies extraordinaris, els dies de gala, el dijous y el divendres sants, el primer de Maig, els tres dies de Carnestoltes, els dies que arriba algun personatge, els dies que se'n va algun altre y deu o dotze solemnitats més que ara no'ns venen a la memoria!...

—¡Ai!—deuran dir, sospirant ab enveja:—¿Quan el tindrem nosaltres un diputat capas de tan belles iniciatives?

FESTA SPORTIVA DEL DIUMENGE

Automobil número 1, tripulat pel senyor Hor-
tas, guanyador de la «Copa España».

SI don Melquiades Alvarez té, com s'assegura, el propòsit de fundar a Catalunya un partit nou, seria molt convenient que, a modo de qüestió previa, abans d'exposar al públic el seu programa, li fes saber com se diu ell.

Perquè, no pot figurarse l'eloqüent orador asturià el número immens de persones, ilustrades y tot, que encara no saben si el seu nom de fonts es Melquiádes o Melquíades.

A Madrid, aont no hi ha ningú que no sàpiga de memòria aquell redolí que diu:

«No se atreverá Melquiades
á decir ciertas verdades»,

l'aclaració seria perfectament superflua; però aquí, poc acostumats an aquets noms que sols apareixen en les comedies de *risa*, estigui ben segur el senyor Alvarez de que un petit document declarant ab tota sinceritat que's diu *Melquiádes* no li causaria cap perjudici.

A Catalunya—sàpigaho ara pera sempre el fundador del reformisme—som molt aficionats a la claretat.

Lo mateix si's tracta de fórmules polítiques, que de sistemes d'il·luminació, que de noms de personatges...

ELS empresaris de cines y teatres han acordat tancar si continúa obert el «Saturno Park».

La comissió treballa activament y s'ha presentat ja a totes les sales d'espectacles pera demanar que secundin la projectada vaga.

Ja'm sembla presenciar l'escena davant d'«Eldorado».

—Suposem que vostès s'adheriran al tancament de protesta...

Y ja'm sembla sentir al senyor Gumà com respon malhumorat:

—¿Tancar?... ¡Fugin, homes! Quan vostès hi van, nosaltres ja'n venim.

S'espera un'altra edició
del llibre *La Ben Plantada*,
y els envejosos han dit
que si aquesta obra's despatxa
es degut a que'ls parents
de la propia interessada
no volen que la Teresa,
sent senyora de sa casa,

vagi pels aparadors
en historia y en estampa,
com una vulgar Raquel
o una famosa bagassa.

Nosaltres no direm tant
ni volem treure importància
a l'obra ni al seu autor,
pel qui tenim demanada
la creu del Merit Naval
—recordant que es una platja
el lloc ont l'obra florí;—
però això d'acalorar-se
parlantnos de l'*arquetip*
y del simbol de la *rassa*,
ens-e sembla que es volguer
treure punta a una patata.

UNA diluviada:

«Se ha enviado una comunicació al inventor de la telegrafia sin hilos, señor Marconi, invitándole á que venga á Barcelona, en cumplimiento del acuerdo municipal.»

Sòrt que l'inventor de la telegrafia sense fils no la llegirà aquesta *macaderia* del inventor de les gazetilles sense sintaxis.

Perquè, de no ser aixís, ¿què deuria pensarne, el sabi italià, d'aquesta manera de volerlo fer anar a l'arcaldia, «complint un acort municipal», ni més ni menos que si's tractés d'un carreter penyorat o d'un piano de manubri que circula sense permís?

**

Després de tot, no cal dir que en Marconi, que altra feina té que presentarse a Cà la Ciutat pera satisfer l'infantil curiositat d'en Domenech y en Marsilla, si reb la comunicació de que parla *El Diluvio*, la llegirà somrient y dirà:

—Sembla mentida, ab el dèficit que's troben en els pressupostos, que encara estiguin tant d'humor, aquets tarambanes...

COM ja deuen saber els nostres lectors, el vinent diumenge se celebrarà una gran festa benèfica, organitzada a tot gasto pel Circol del Liceo.

Lo que no es possible que sàpiguen del cert, perquè ningú ho ha explicat, es qui se'n gaudirà del producte d'aquesta festa.

En efecte. El Circol l'ha anunciada per medi d'un cartell il·lustrat. Y al peu del dibuix, original del pintor Canals, hi ha posat això:

«Festival en el Tibidabo á beneficio de las víctimas del ejército del Rif».

Ara bé: ¿quí són aquestes víctimes?

¿Volen dir que, gramàtica en mà, les víctimes del 'exèrcit del Rif no són els moros?

Perquè, això salta a la vista, si la cosa's fes en obsequi als nostres soldats, lo natural fóra que'l cartell hagués dit:

«Festival á beneficio de las víctimas de la harca rifeña».

¿No troben?

A Villarreal (Castellón) s'ha incendiat un *cine*.

El sinistre ha causat la mort de més de seixanta persones. Cridem l'atenció sobre aquet fet naturalíssim als barcelonins, tan amics de les pel·lícules dramàtiques.

AL presentarse'l projecte de les Mancomunitats, el *Mizzian* dels lerrouxistes, son despit dissimulant per lo que la llei aquesta té d'esperit català, va dir que l'autonomia primera y més important que tindria de donarse era la municipal.

La municipal... ¿entenen aquesta pilota ont và?

Si els municipis tinguessin

ELS FESTIVALS AL AIRE LLIURE Y LA MODA

—¡Ai, Lola! Sòrt de vostè, o sinó'ns hi torravem en aquesta festa.

ÀRBITRE DE L'ELEGANCIA

—Home... M'agradaria conèixela an aqueixa Teresa. . A veure si es tan «ben plantada» com diuen.

omnímoda llibertat
y al de Barcelona hi fossin
majoria els seus companys,
realisat, don Alejandro,
veuria el seu ideal:
s'aprobaria el projecte
del ciment y de la calç
y aquell famós de les aigües
y altres mil per un igual.

Y ab poc temps que funcionessin
els apatxes radicals,
no tindria Barcelona
de la seva propietat
ni una malla, ni una agulla,
ni un fil, ni un ferro, jni un clau!

QUE'S deia abans? ¿«Reus, París y Londres»?

Doncs Reus ha quedat ara desbancat y d'avui endavant
serà «Barcelona, París y Londres» lo que s'haurà de dir quan
se vulguin anomenar els tres grans emporis de la civilització mo-
derna.

¿Que aont anem a parar ab aquestes consideracions?

No gaire lluny. Anem a parar a la nostra Universitat, en
quins salons va inaugurar-se el diumenge al matí una Exposició
d'Estudis llunars, que es la primera que s'ha celebrat al món
desde'l descobriment de la Lluna fins als nostres dies.

Pòsinse ara la mà al cor y responguin:

¿No es això un motiu de lilegitim orgull pera la nostra ciutat
estimada?

**

L'Exposició, organizada per la Societat Astronòmica de Bar-
celona, es de veres interessant y, exceptuats els dilluns, pot
visitarse tots els dies de deu a una y de quatre a sis, mitjansant
targeta que's facilita de sis a set de la tarda, els dilluns, dime-

res y divendres, a la Secretaria de l'Astronòmica, instalada al
segon pis de la mateixa Universitat.

EL «Círculo Artístico» prepara una Exposició d'Art Futurista.
Felicitem als nostres pintors pel seu bon humor.

S'han empenyat en desbancar al cèlebre Niu Guerrer y, per
aquet camí, ningú dubta que se sortiran ab la seva.

LA noticia ha resultat certa.

El cèlebre quadro d'en Fortuny, *La Vicaria*, và a ser ve-
nut a París al qui més en dongui.

Desde ahir dijous fins a demà estarà el quadro exposat en les
Galerías Georges Petit. El dissabte tindrà lloc la subasta públi-
ca, y l'obra més famosa del gran pintor reusenc passarà a ser
propietat de... de...

¿De qui?

D'un espanyol, de segur que no.

Aquí no tenim diners, per aquestes tonteries.

El Govern els necessita tots pera conquistar l'Àfrica.

Y els ricatxos prefereixen gastarse'ls en un 40 HP.

O en unes quantes hores de Rabassada.

EL popular compositor Frederic Xalabardé ja n'ha tornat a fer
una de les seves.

Aquet cop se'ns ha sentit torero y ha publicat un pas doble,
Letras y Toros, que dedica a la flamant «Asociación de la Prensa
Diaria».

El pas doble, que es aixerit, accontentarà al public flamenc
aficionat a la música y als *niños de la prensa*, que no tindran
més remei que ferli una bona propaganda.

Es realment un *pas-doble*, doncs, perquè té doble intenció.

JA suposavem que'ls de la Societat Astronòmica de Barcelona
tenien bona ullera; lo que no sabiem es que tinguessin tan
bon nas.

Aixís, al menos, van demostrarho invitant al senyor Sostres
a l'acte inaugural de l'Exposició llunar—estudis de la lluna,—que
tingué lloc al Paraním de l'Universitat Literaria.

Tractantse del nostre Alcalde
—molt prestigiosa figura,
prò dintre del Consistori
autoritat quasi nula,—
varen tení els astrònoms
una ocurrencia de punta.

Convidarlo, especialment
a l'acte de l'obertura
de l'Exposició llunar,
es una idea oportuna.

Tots sabem que a l'aludit
—que es persona fina y culta—
parlarli d'una actitud
definida y resoluta
de presidir les sessions
ab energia y cordura
y d'encaminà els debats...
es parlarli de la lluna.

ENTRE marit y muller:

Ella:—¿No ho has sentit a dir que'ls casats viuen més
que'ls solters?

Ell:—No. Lo que he sentit a dir es que la vida els sembla
més llarga.

Antoni López, editor — Rambla del Mitg, núm. 20
Imprempta LA CAMPANA y L'ESQUELLA, Olm, 8
BARCELONA

Antoni López, editor, Rambla del Mitg, 20, Llibreria Espanyola, Barcelona. Correu: Apartat n.º 2

Obras completas de MARCELINO MENÉNDEZ Y PELAYO

TOMOS PUBLICADOS

Historia de los Heterodoxos españoles

Tomo 1.º

Un tomo: Ptas. 15

Historia de la Poesía Hispano - Americana

Tomo 1.º

Un tomo: Ptas. 10

GUSTAVO A. BÉCQUER

Obras escogidas

Un tomo en 8.º: Ptas. 3'50 — En tela: Ptas. 4'50

ANÁLISIS Y ENSAYOS

QUÍMICO - INDUSTRIAL

Por J. BALTA DE CELA

Un tomo en 8.º tela . . . . . Ptas. 17

G. RONCHETI

Manual de pintura para los aficionados

Un tomo tela . . . . . Ptas. 8

Edicions populars d'en SANTIAGO RUSIÑOL

Anant pel món. (2.ª edició)	Ptes. 1
El místic. (2.ª edició)	> 1 (Agotada)
Oracions. Am música d'E. Morera. (2.ª edició)	> 1
Fulls de la vida	> 1 (Agotada)
Els Jocs Florals de Canprosa. (2.ª edició)	> 1
El bon policia.	> 1
Monolegs.	> 1
La bona gent.	> 1 (Agotada)
Tartarin de Tarascó. D'A. Daudet. (Quart miler).	> 1
El pati blau.	> 1
El poble gris.	> 1 (Agotada)
La mare. (3.ª edició). (Quinze miler).	> 1
La «merienda» fraternal. (Quart miler)	> 1
L'Alegria que passa.	> 1 (Agotada)
L'heroe.	> 1
Llibertat!	> 1

La fira de Neuilly	Ptes. 1
Els savis de Vilatrista.	> 1
L'auca del senyor Esteve.	> 1
L'hereu Escampa	> 1
En Tartarin als Alps	> 1
La llei d'herencia.	> 1
Aucells de pas.	> 1
La intel·lectual.	> 1
El redemptor	> 1
Cors de dona	> 1
El Teatre per dins	> 1
Dol d'«allivio»	> 1
El daltabaix	> 1
El titella prodig	> 1
La nit de l'amor	> 1
Del Born al Plata. (Impressions de viatge).	> 1
Port - Tarascó, d'Alfons Daudet. Traducció	> 1
El pintor de miracles	> 1
La Verge del Mar.	> 1

A viat sortirà EL DESPATRIAT

NOTA. — Tothom qui vulgui adquirir qualsevol de dites obres, remetent l'import en lliuranses del Giro Mútuu o be en sellos de franqueig al editor Antoni López, Rambla del Mitg, 20, Barcelona, la rebrà a volta de correu, franca de ports. No responem d'extravios si no's remet, además, un ral pera certificar. Als corresponsals se'ls otorguen rebaixes.

MODES FEMENINES

-¿Què tal?...¿que us sembla?...¿Us agrada el sombrero d'abogada?.....

- Un parell de flors, un test.....
i Ja he tingut el barret llest !..

- Com se que an en Falp l'halaga m'hi poso una pastanaga

-¿Eh, quin cap de Sha de Persia?
¿Oí que no admet controversia?

-¿Que me'n diuen d'aquet posat d'hermana de Caritat?

-Heuse aquí una mandarina arribada de la Xina.

-Volen més chia y elegancia que un gran corn de l'abundancia?

-Y aquest meu d'alabardera ¿no troben que es de primera?

-Prô, per bufó y baratet, aquest es el gran barret.